

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
595-13

meddelad i Stockholm den 18 mars 2014

SÖKANDE

1. AA

2. BB

3. CC

4. DD

5. EE

6. FF

7. EE

8. GG

Dok.Id 143606

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Mål nr
595-13

9. HH

10. II

11. JJ

12. KK

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 20 december 2012, M2010/4133/Ma/M, avseende överklagande i fråga om Sladans naturreservat, Umeå kommun, se bilaga (här borttagen)

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Västerbottens län fattade den 9 september 2010 beslut om att ombilda Sladans naturvårdsområde i Umeå kommun till naturreservat. Beslutet innebär bl.a. att skogsbruk är tillåtet i vissa delar av reservatet men inte i andra. Genom det nu klandrade avgörandet avslag regeringen överklaganden av beslutet.

YRKANDEN M.M.

Sökandena yrkar att regeringens beslut ska upphävas. De anför bl.a. följande. Någon prövning av syftet med naturreservatet utifrån proportionalitetsprincipen där allmänintresset vägts mot deras enskilda intressen har inte gjorts. Inom hela

reservatet bedrivs ett aktivt skogsbruk och området saknar skyddsvärd skog. Själva grunden för reservatet – att bevara ett opåverkat kustlandskap – existerar således inte. Det som anges som syfte med reservatet kan uppfyllas med andra instrument utan reservatsbildning. Dessutom inkräktar beslutet på deras äganderätt, som skyddas av FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och Europakonventionen. De har berövats sina rättigheter utan att få tillgång till en rättslig prövning av sin sak.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Av 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut framgår att en enskild får ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen. Enligt 7 § ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Enligt andra stycket samma paragraf får ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter också förklaras som naturreservat. Av 5 § i

samma kapitel framgår att, i ett beslut om att bilda naturreservat, skälen för beslutet ska anges och också de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. Av 7 kap. 25 § framgår att vid prövning av frågor om skydd av områden hänsyn ska tas även till enskilda intressen och att en inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelser i kapitlet därför inte får gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

De i målet tillämpliga bestämmelserna i miljöbalken är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. I målet har inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som de aktuella bestämmelserna ger eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet. Regeringens beslut kan vidare inte anses strida mot någon rättsregel på det sätt som sökandena har angett. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Karin Almgren, Annika Brickman, Christer Silfverberg och Thomas Bull.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Kristina Andersson.